

УДК 378.37.002

Ануфрієва О. Л.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач аспірантурою та докторантурою
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»,*

Жуковська С. А.

*кандидат педагогічних наук,
завідувач лабораторії інформаційно-ресурсного
забезпечення освітнього процесу*

Науково-методичного центру «Агроосвіта»

Снісаренко О. С.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент науково-організаційного відділу
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»*

СИСТЕМА ПРАКТИК У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ «ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ»

Анотація. У статті вперше розглядається проблема організації та впровадження системи практик у підготовці здобувачів вищої освіти наукового ступеня «доктор філософії». Робиться спроба дати визначення поняття «система практик здобувачів вищої освіти наукового ступеня «доктор філософії», обґрунтувати його зміст, його принципи побудови; функції практики. Стверджується, що система практик має включати 2 підсистеми: інваріативну та варіативну.

Ключові слова: практика, система практик підготовки здобувачів вищої освіти наукового ступеня «доктор філософії», зміст, принципи, функції, науково-дослідна практика, сертифікаційні курси, науково-методичний центр «Агроосвіта».

О. Л. Ануфриева,

кандидат педагогических наук, доцент,
заведующий аспирантурой и докторантурой
ГВУЗ «Университет менеджмента образования»

С. А. Жуковская,

кандидат педагогических наук,
заведующий лабораторией информационно-ресурсного
обеспечения образовательного процесса
Научно-методического центра «Агроосвита»,

О. С. Снисаренко,

кандидат педагогических наук, доцент,
доцент научно-организационного отдела
ГВУЗ «Университет менеджмента образования»

СИСТЕМА ПРАКТИК В ПОДГОТОВКЕ СОИСКАТЕЛЕЙ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ СТЕПЕНИ ДОКТОРА ФИЛОСОФИИ

Аннотация. В статье впервые рассматривается проблема организации и внедрения системы практик в подготовке соискателей высшего образования степени «доктор философии». Делается попытка дать определение понятия «система практик соискателей высшего образования степени доктора философии», обосновать его содержание, его принципы построения; функции практики. Утверждается, что система практик должна включать 2 подсистемы: инвариативную и вариативную.

Ключевые слова: практика, система практик подготовки соискателей высшего образования степени «доктор философии», содержание, принципы, функции, научно-исследовательская практика, сертификационные курсы, соискатель высшего образования степени доктора философии, научно-методический центр «Агроосвита».

O. L. Anufriyeva,

Ph.D., Associate Professor,

Head of Postgraduate Study Department

of State Higher Education Institution

«University of management of Education»

S. A. Zhukovska, Ph.D., *head of laboratory of*

information resource providing

educational process Scientific

Methodological Center «Agroeducation»,

O. S. Snisarenko, Ph.D., *Associate Professor,*

Associate Professor of departure

of scientific and organizational work

of State Higher Education Institution

«University of management of Education»

THE SYSTEM OF PRACTICES IN PREPARING CANDIDATES OF HIGHER EDUCATION PH.D.

Abstract. *The first time the problem of organizing and implementing training systems practices in higher education applicants PhD degree. An attempt to define the concept of "system of higher education applicants practices Ph.D." justify its content, its principles of construction; features of practice. It is alleged that the system of practices should include two subsystems: invariant and variable.*

Keywords: *practice, practice training system of higher education applicants Ph.D., content, principles, functions, research practices, certification courses, higher education Researcher Ph.D., scientific center «Agroeducation».*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Актуальність дослідження визначається потребою узгодження проблеми з тими

тенденціями, які відбуваються в освіті України і, передусім, підготовкою здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії». Досвіду такої підготовки ще не було. В Університеті менеджменту освіти НАПН України вперше набрано курс таких аспірантів.

Мета статті – розкрити деякі аспекти організації та впровадження системи практик; дати визначення поняття «система практик здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії»; обґрунтувати сутність, принципи, функції цієї системи.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Апробована система практик для здобувачів вищої освіти наукового ступеня «доктор філософії» відсутня, тому вивчався цікавий досвід організації педагогічних практик студентів у різних країнах світу, в різних типах навчальних закладів, у професійній підготовці майбутніх вчителів, аспірантів в Україні (див. табл.1).

Таблиця 1

Організація педагогічних практик: зарубіжний досвід

Країна	Вид практики	Місце проведення	Тривалість практики	Особливості
Польща	Пасивно-асистентська (пропедевтична) і асистентсько-вчительська (допомога вчителю) практики, предметно-методична практика (самостійна підготовка навчальної документації і дидактичних матеріалів для проведення власних уроків)	У межах міста, в якому розташований ВНЗ, для кращого контролю керівниками-методистами	7–8 тижнів	Навчальні програми деяких ВНЗ передбачають педагогічну практику з першого курсу, інші – з другого
Велика Британія	Ознайомча (вступна) практика; відвідування уроків досвідчених педагогів; самостійне проведення уроків	У базових школах, що входять до університетських комплексів, або в школах за місцем проживання	1 рік	Випускники педагогічних вищих навчальних закладів проходять річне стажування за місцем влаштування на

				роботу під контролем інспекторів Міністерства освіти і науки, які потім роблять висновок про доцільність залучення стажиста до педагогічної діяльності
Білорусь	Навчальна і виробнича	У навчальних аудиторіях, на навчально-виробничих об'єктах ВНЗ, в організаціях, що відповідають профілю підготовки фахівців		Педагогічна практика проводиться згідно з Положенням про порядок організації, проведення, підбиття підсумків і матеріального забезпечення практики студентів
Німеччина	Референдаріат		2 роки	Тісно взаємопов'язана з навчальними заняттями з педагогіки та методик
США		У школах професійного розвитку	1 рік	Проходження цієї практики є однією з обов'язкових умов для отримання постійної ліцензії на право вчительської діяльності ^{1,2}

Особливої уваги заслуговують праці науковців, в яких вирішуються проблеми сутності, завдань, змісту, форм і методів організації діяльності студентів у процесі педагогічної практики (О. Абдуліна, Л. Коваль,

¹ Исаева Т.А. Педагогическая практика в образовательном процессе высших учебных заведениях в России и за рубежом (на примере университетов Великобритании, США, Германии) / Т.А. Исаева // Молодой ученый. – 2012. – № 4. – С.412-414

² Онищенко Н.П. Організаційно-методичні засади педагогічної практики в системі професійного становлення майбутнього вчителя / Наталія Петрівна Онищенко // Рідна школа, 2012. – №11. – С.28-33.

Н. Кузьміна, Л. Спіцин); неоднозначність ролі педагогічної практики в системі підготовки вчителя (В. Брилін, І. Найдьонов, А. Сидоренко)³.

Підкреслюється необхідність взаємозв'язку практики з вивченням теоретичних курсів, актуалізацією раніше засвоєних знань; цілісного характеру керівництва педагогічною практикою.

Визначається, що педагогічна практика здійснюється на основі здобутих теоретичних знань і характеризується такими процесуальними ступенями: ціль, завдання, зміст, методи, форми, досягнені результати, корекція.

Важко переоцінити той внесок у розвиток теоретичних і методичних проблем педагогічної практики, які здійснили вчені-викладачі Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (І. Зязюн, А. Бойко, М. Тарасевич, І. Кривонос, В. Цина, Н. Сас, В. Семиченко).

Під час експериментальної роботи у створеному на базі Університету навчально-виховному і науковому комплексі було науково обґрунтовано доцільність здійснення безперервної педагогічної практики з введенням у розклад студентів перших – третіх курсів практики у формі шкільного дня кожного тижня. Також розроблено науково-методичні основи практик, диференційовано відповідно до курсів навчання, сформульовані мета та завдання педагогічної практики і висунуті провідні принципи її організації: раннього включення в практику індивідуальної практичної підготовки сучасної корекції та контролю, розроблення методики індивідуальної роботи студентів з учнями у ролі помічників предметників класних керівників, створено зразковий кабінет педагогічних практик.

Виклад основного матеріалу. Раніше вже вказувалося на те, що в Україні вперше в її історії розпочато підготовку здобувачів вищої освіти

---

³ Докторська підготовка у світі та Україні [Текст] : [монографія] / Ж. В. Таланова ; НАПН України, Ін-т вищої освіти. - К. : [Міленіум], 2010. - 475 с.

ступеня «доктор філософії», спираючись на концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її трансформації в європейський освітній простір. Це регламентовано Постановою «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)». Цей процес відбувається в руслі нормативної бази, згідно з якою формувалася і формується освітня політика України, а саме на основі: Конституції України, Закону «Про освіту», Національної доктрини розвитку освіти у XXI столітті (2002), Державної програми «Вчитель» (2012), закону України «Про вищу освіту» (2002), проекту закону України «Про вищу освіту» (2014), Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр.

При визначенні поняття «система практик підготовки здобувачів вищої освіти наукового ступеня «доктор філософії»», «науково-дослідницька практика» ми опиралися на визначення цих понять в різних науках⁴ (див. рис. 1.)

На основі вивчених робіт ми формулюємо таке визначення: система практик в підготовці здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії – це невід’ємна, динамічна, поліфункціональна, багатoelementна особлива цілісність, яка являє собою єдність взаємопов’язаних і взаємодієвих організаційно-методичних дидактичних одиниць професійного процесу, який максимально ідентифікується з професійними завданнями, що забезпечує інтеграцію і системоутворення в особистісно-професійному становленні здобувача і дозволяє йому вибудовувати, конструювати себе як суб’єкта самостійної науково-дослідницької діяльності, професійних взаємовідносин, взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу та створює умови для розкриття наукового потенціалу.

---

⁴ Енциклопедія освіти / Акад.пед.наук України; голов. Ред. В.Г.Кремень. – К.:Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

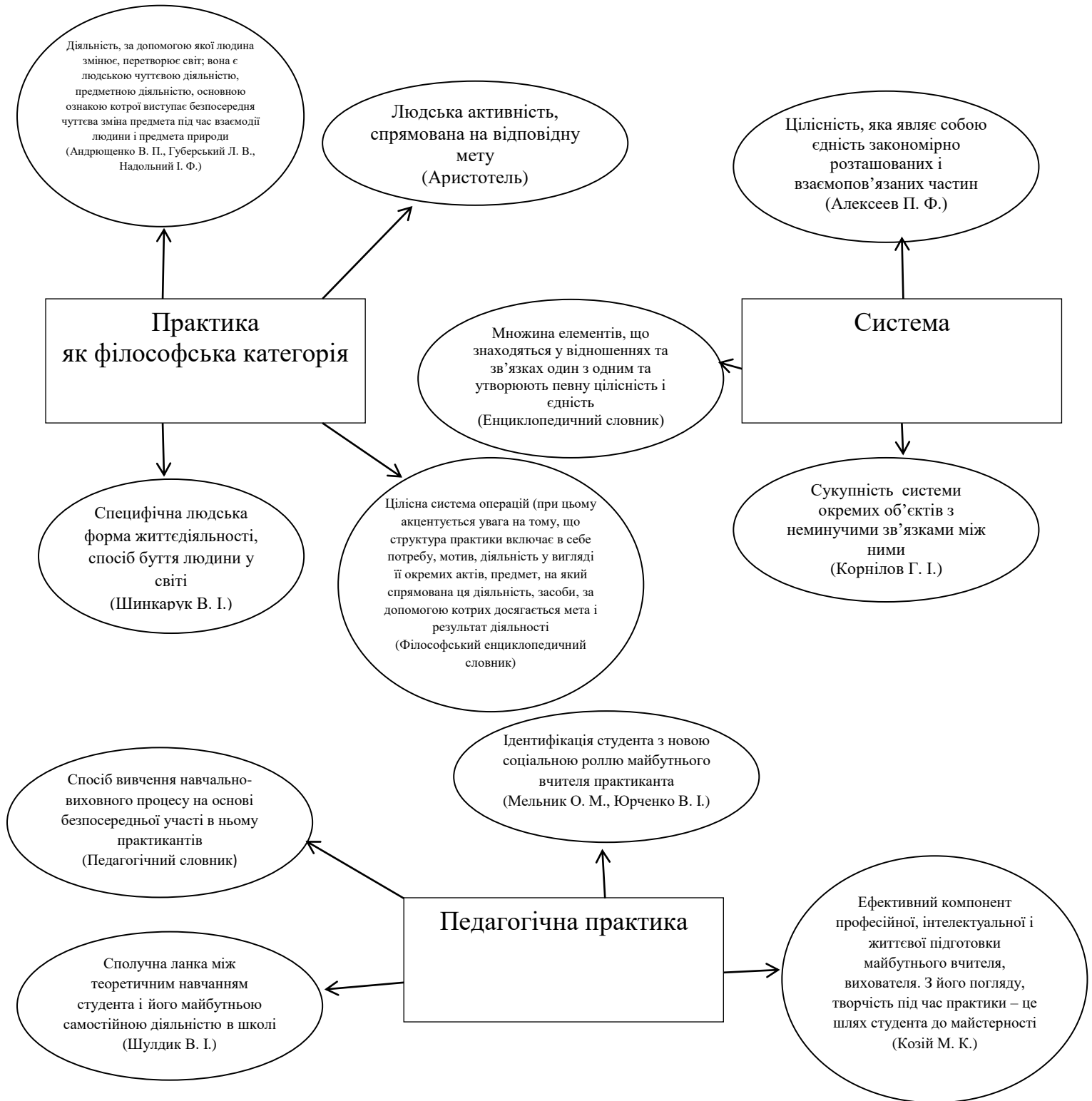

Рисунок 1. Варіанти визначення понять «практика», «система», «педагогічна практика» у філософії, психології та педагогіці.

Протягом навчання здобувачі будуть проходити практику в лабораторіях і кафедрах інститутів НАПН України; наукових школах; експериментальних майданчиках; Науково-методичних центрах (наприклад, «Агроосвіта»; раді молодих учених; Школі молодих науковців та інші.

Таблиця 1.2

Види практик

Система практик	
Інваріантна підсистема	Варіативна підсистема
Пропедевтична	Іншомовна
Суспільно-педагогічна	Видавнича
Адаптаційна	Бібліотечна
Дослідницько-експериментальна	Мистецька (театральна, режисерська)
Асистентська	Сертифікаційна
Стажистська	Віртуальна
Консультаційна	Просвітницька
Атестаційна	Комплекс-мікс (за власною пропозицією)
Випускна	Передатестаційна
Закордонна	Закордонна

Зміст системи практик (таблиця 1.2) є динамічною і розвивається, адаптуючись за декількома напрямками, які підпорядковуються:

- тенденціям глобалізаційних процесів розвитку країни, політиці держави в галузі освіти;
- завданням реального професійно-педагогічного процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у всій його різноплановості, поліфункціональності, цілісності і безперервності;
- логіці виконання поставлених завдань наукового дослідження на здобуття ступеня доктора філософії.

Таке ніби віддзеркалення обумовлює системоутворювальний характер практик, гармонізує співвідношення теоретичної і практичної підготовок ⁵.

Теоретичний аналіз проблеми, що розглядається, дав змогу виділити такі принципи добору змісту систем практик.

Загальновідомо, що поняття «принцип» походить від лат. слова «*princĭpĭum*» – початок, основа. Принцип цілісного педагогічного процесу – це вихідні положення, керівні ідеї, нормативні вимоги, які визначають зміст, форми, методи, засоби і характер взаємодії в цілісному педагогічному процесі та носять характер загальних вказівок, правил, норм, що регулюють весь процес ⁶.

На думку В. Краєвського, О. Усової – це найзагальніші норми діяльності, котрі об'єктивно обумовлені суспільними потребами і є варіативними, рухливими; це знання про цілі, сутність, зміст, структуру навчання, виражені у форми, що дає змогу застосувати їх для реалізації норм практики ⁷.

Враховуючи вищесказане, ми будемо розглядати принципи, як керівні, вихідні положення, що лежать в основі змісту, організації та проведення системи практик, виконання яких забезпечує успішне виконання дисертаційного дослідження здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії.

Основними принципами є: врахування тенденцій світового освітнього простору; реформ та трансформації освітнього простору в Україні; специфіки підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; нового педагогічного мислення; врахування впливів мікро, мезо-, макросередовищ,

---

⁵ Исаева Т.А. Педагогическая практика в образовательном процессе высших учебных заведениях в России и за рубежом (на примере университетов Великобритании, США, Германии / Т.А. Исаева // Молодой ученый. – 2012. – № 4. – С.412-414

⁶ Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навч. посібник /Неля Євгеніївна Мойсеюк. – К: Білоцерківська книжкова фабрика, 2007. – С.115

⁷ Корнилов Г.И. Основы теории систем и системного анализа [электронный ресурс] / Г.И.Корнилов. – Режим доступа : <http://victor-safronov.ru/systems-analysis/lectures/kornilov.html>

де виконується дисертаційне дослідження; науково-дослідницької спрямованості викладання всіх дисциплін; інтеграції та комплексного підходу до змісту та організації практик; колективності та індивідуалізації підготовки; професійної творчої взаємодії; творчої активності особистості здобувача; можливості вибору об'єктів практик у відповідності з інтересами, нахилами і здібностями здобувачів; наступності усіх видів практик, систематичності та послідовності; варіативності змісту, форм, методів педагогічної практики; координування зусиль суб'єктів управління і самоуправління педагогічною практикою; гармонізації інваріантної та варіативної підсистем практик.

Зміст системи практик відображається у функціях, які вона виконує стосовно здобувачів. Функції випливають з вимог і завдань, які висувуються суспільством до підготовки здобувачів ступеня доктора філософії; сприяють формуванню особистості здобувача, основ індивідуального стилю майбутньої професійної діяльності.

До таких функцій відносимо такі: мотиваційно-цілепокладальну; конструктивно-організаторську; адаптаційно-стимулювальну; діагностично-прогнозувальну; когнітивно-розвивальну; процесуально-технологічну; контрольну-коригувальну; емоційно-фасилітативну; рефлексивно-оцінювальну; системоутворювальну; інтеграційно-синтезувальну; конструктивно-творчу.

Наведемо приклади сертифікаційної практики на базі науково-методичного центру «Агроосвіта», який являє собою відкритий, мобільний, динамічний педагогічний комплекс, що є ядром взаємодії аграрних навчальних закладів, мережевої зокрема. До основних його завдань належать: побудова стратегій розвитку, розроблення та реалізація продуктивних ідей та проведення дослідно-експериментальної роботи. Все це дає змогу розробляти, адаптувати та пропонувати професійній педагогічній спільноті

інноваційні моделі розвитку освіти. Це центр, каталізатор освітніх реформ, інноваційного досвіду, який забезпечує оперативне та масове впровадження в освітній процес системоутворювальних інновацій та забезпечує їх супровід. Він виконує такі функції: методологічні, гносеологічні, практичні, комунікативні, інформаційні, координаційно-консультаційні, світоглядні, організаційно-просвітницькі. Саме це допомагає Центру бути експериментальним майданчиком НАПН України і базою проведення для системи практик, такої як: пропедевтична, адаптаційна, сертифікаційна, соціально-педагогічна.

Сертифікати можна отримати, пройшовши курси в лабораторії інформаційно-ресурсного забезпечення освітнього процесу за темами «Педагогічний феномен електронних освітніх ресурсів» та «Підготовка до видання підручників нового покоління».

Нове тисячоліття характеризується революцією в галузі інформаційних технологій, яка багато в чому визначає напрям майбутніх реформ як у технологіях навчання, так і формах подання освітньої інформації. Поява перших обчислювальних машин привела до численних досліджень у галузі програмованого навчання, на принципах якого будується електронне навчання.

Електронне навчання є винятково корисною і плідною освітньою технологією, завдяки властивим їй якостям інтерактивності, гнучкості, інтеграції різних типів електронної навчальної інформації.

Найхарактернішою ознакою електронного навчання є багатоканальність подачі матеріалу, яка дає змогу сприймати його одразу декількома органами почуттів паралельно, а не послідовно, що поліпшує засвоєння матеріалу, збільшує обсяг інформації, з якою працює викладач, економить його час, підвищує якість та ефективність навчання.

Завдяки специфіці мультимедіа, можна говорити про комплексне методичне забезпечення, яке водночас поєднує в собі різні джерела знань (слово, звук, наочний об'єкт, практичну роботу), володіє всіма видами діяльності (словом, звуком, демонстрацією, інструктажем тощо) і здатне організувати всі види діяльності (слухання, осмислення, відповідь, спостереження, практичну роботу).

У Науково-методичному центрі «Агроосвіта» лабораторією інформаційно-ресурсного забезпечення освітнього процесу розробляються, створюються та впроваджуються електронні підручники та посібники, онлайн-курси, відеолекції, навчальні відеофільми, аудіолекції тощо. Тут можна пройти практичний курс зі створення сучасних засобів навчання, розробити конкретний електронний посібник, відеолекцію чи інший електронний посібник.

Технологію підручникотворення слухачі можуть освоїти в лабораторії інформаційно-ресурсного забезпечення освітнього процесу.

Для того щоб забезпечити максимальний ефект навчання, необхідно, щоб навчальна інформація була представлена в різних формах і різному вигляді. У Науково-методичному центрі сформовано мультимедійні програмно-методичні комплекси (курси) з дисциплін, до яких увійшли як традиційні друковані матеріали (підручники, навчальні посібники, програми, методичні рекомендації, робочі зошити, звіти-щоденники), так і електронні: навчальні відеофільми, відеолекції, аудіолекції, електронні підручники та посібники, мультимедійні посібники.

Традиційне формулювання загальних цілей підручника – дати нові знання студенту протягом певного періоду навчання.

Сучасний підручник має відповідати вимогам часу, забезпечувати достатній теоретичний рівень знань студентів, містити матеріал, який

допомагає правильно формулювати і розуміти нові поняття, робити узагальнені висновки, сприяти практичному використанню здобутих знань.

Підручник – це особлива дидактична система, яка розкриває зміст навчання і є специфічною моделлю процесу навчання. В контексті сучасного підручникотворення на підручники і навчальні посібники покладається завдання сприяти самоосвіті і самоконтролю студентів.

Композиція підручника, подання термінів, прийоми введення до тексту нових понять, використання засобів наочності мають бути спрямовані на те, щоб передати студентам певну інформацію, навчити їх самостійно користуватися книгою, викликати інтерес до навчальної дисципліни.

Необхідно, щоб навчальний матеріал відповідав сучасному рівню розвитку науки та техніки у тій галузі знань, до якої відноситься навчальна дисципліна, щоб навчальне видання містило систему наукових доказів, теоретичних висновків і узагальнень, ілюстративного матеріалу у простій, чіткій, доступній для розуміння формі без великої кількості деталей.

Добре подавати пам'ятки-поради та інші засоби, які гармонійно поєднуюватимуть зміст і форму, будуть оптимальними за обсягом, науково точними, орієнтованими на розвиток у студентів творчого мислення, уміння вирішувати різнопланові складні практичні завдання у своїй діяльності.

Після проходження кожного виду курсів практик слухачі отримують відповідний сертифікат встановленого зразку, який містить реєстраційний номер та QR-код, за яким можна зайти на сайт та ознайомитися з програмою наукової практики.

На проблемних курсах аспіранти навчаться проектувати і створювати авторські електронні посібники та підручники, використовуючи текстову інформацію, графіку, анімацію, звук, відеофрагменти, гіперпосилання та навігацію. Також отримають практичні навички розроблення і створення власного онлайн-курсу, який може складатися з декількох відеолекцій. За

допомогою фахівців Науково-методичного центру аспіранти зможуть ознайомитися з методикою створення сценаріїв навчальних відеофільмів, їх зйомки та монтажу.

Створення аудіолекцій було розпочато за бажанням аспірантів, яким було зручно готуватися до занять будь-де і будь-коли, використовуючи записаний на електронному носії матеріал. Вивчити програмне забезпечення для запису й опрацювання аудіоряду, записати власну аудіолекцію та розмістити її у медіатеці електронних засобів навчання – одне із завдань практики.

Скрайбінг – новітня техніка презентації (від англійського "scribe" – накидати ескізи або малюнки), коли ми чуємо і бачимо приблизно одне й те саме, де графічний ряд фіксується на ключових моментах аудіоряду. Причому не потрібно озброюватися відеокамерою, штативом, освоювати ремесло монтажера і диктора. Такий скрайбінг можна створити за допомогою спеціальних програм. Головне у понятті скрайбінга: він служить для візуалізації інформації. Отож, аспіранти ознайомляться з різними техніками скрайбінгу й отримають вміння моделювання комп'ютерних скрайб-презентацій.

У створенні електронних освітніх ресурсів (електронні підручники та посібники, відеолекції, навчальні відеофільми) активно використовуються гіф-анімації. У аспірантів буде можливість ознайомитися з програмним забезпеченням, технологією створення та використання цього виду унаочнення у освітньому процесі.

До кожного виду курсів практики слухачам надаватиметься роздавальний матеріал, який вони зможуть використовувати не тільки у процесі проходження науково-педагогічної практики, а й у подальшій професійній діяльності.

Таблиця 1.3

Створення авторських електронних посібників і підручників

№ з/п	Найменування тем	Кількість годин	
		Практичні заняття	Самостійна робота
1.1	Обрання теми (розділу, частини)		2
1.2	Аналіз вже створених електронних підручників		2
1.3	Аналіз наявних і доступних матеріалів: текстової компоненти, графічних зображень, відеофрагментів, анімованих GIF зображень тощо	4	
1.4	Інсталяція на персональний комп'ютер програмного забезпечення	2	
1.5	Робота із текстовою компонентою: формування цілісного оптимізованого текстового матеріалу	4	6
1.6	Формування тестових завдань чи контрольних питань		4
1.7	Створення ескізу електронного підручника у текстовому редакторі Microsoft Word (оптимізованого тексту, визначення місця розташування графічних і відеоматеріалів, виокремлення гіперактивних термінів)	2	
1.8	Створення авторського шаблону у текстовому редакторі Microsoft Word, його збереження у форматі HTML	2	
1.9	Форматування і верстка текстової компоненти у текстовому редакторі Microsoft Word	4	
1.10	Обробка та імпортування графічних матеріалів у графічному редакторі Adobe Photoshop і текстовому редакторі Microsoft Word	6	6
1.11	Обробка тестових завдань і контрольних питань у текстовому редакторі Microsoft Word	2	
1.12	Відбір надійних інтернет-сторінок згідно з підібраними основними термінами для створення гіперактивних текстових посилань на інші компетентні джерела		6
1.13	Створення гіперактивного тексту у текстовому редакторі Microsoft Word	6	
1.14	Створення та імпортування анімованих GIF зображень у програмі Easy GIF Animator і текстовому редакторі Microsoft Word	6	
1.15	Створення зв'язків між темами і забезпечення навігації	4	
1.16	Обробка та імпортування відеоматеріалів у програмі для конвертації мультимедійних файлів Format Factory (Фабрика Форматів) і HTML-редакторі Adobe Dreamweaver	4	
1.17	Запис електронного підручника на електронний носій за допомогою багатофункціонального пакету	2	

	комп'ютерних програм для запису і створення образів CD та DVD дисків Nero Burning ROM		
	Усього	48	22

Програмне забезпечення: текстовий редактор Microsoft Word, графічний редактор Adobe Photoshop, програма для створення анімованих GIF зображень Easy GIF Animator, програма для конвертації мультимедійних файлів Format Factory (Фабрика Форматів), HTML-редактор Adobe Dreamweaver, багатофункціональний пакет комп'ютерних програм для запису і створення образів CD та DVD дисків Nero Burning ROM.

Таблиця 1.4

Створення аудіолекцій з теми (розділу, частини, курсу)

№ з/п	Найменування тем	Кількість годин	
		Практичні заняття	Самостійна робота
2.1	Обрання теми (розділу, частини, курсу)		2
2.2	Аналіз наявних текстових лекційних матеріалів, аудіозаписів з теми (розділу, частини, курсу)		2
2.3	Інсталяція на персональний комп'ютер програмного забезпечення	2	
2.4	Опис теми (розділу, частини, курсу) у текстовому редакторі Microsoft Word		2
2.5	Запис аудіосупроводу за допомогою професійного аудіоредактора для обробки аудіо- і відеопродукції Adobe Audition	4	
2.6	Обробка записаного аудіо за допомогою аудіоредактора Adobe Audition	4	
2.7	Запис аудіолекцій на електронний носій за допомогою багатофункціонального пакету комп'ютерних програм для запису і створення образів CD та DVD дисків Nero Burning ROM	2	
	Усього	12	6

Програмне забезпечення: текстовий редактор Microsoft Word, професійний аудіоредактор для обробки аудіо і відеопродукції Adobe Audition, багатофункціональний пакет комп'ютерних програм для запису і створення образів CD та DVD дисків Nero Burning ROM.

Таблиця 1.5

Створення відеолекцій (онлайн-курсу)

№ з/п	Найменування тем	Кількість годин
-------	------------------	-----------------

		Практичні заняття	Самостійна робота
3.1	Обрання теми		2
3.2	Аналіз вже створених відеолекцій (онлайн-курсів)		2
3.3	Формування віртуального «Звалища ідей»		2
3.4	Аналіз наявних текстових лекційних матеріалів, відео- та аудіозаписів	4	
3.5	Інсталяція на персональний комп'ютер програмного забезпечення	2	
3.6	Формування структури онлайн-курсу	2	
3.7	Формування сценарію (ітв) відеолекцій (онлайн-курсу) у текстовому редакторі Microsoft Word	2	4
3.8	Запис відеолекцій (онлайн-курсу)	2	
3.9	Запис аудіосупроводу за допомогою професійного аудіоредактора для обробки аудіо і відеопродукції Adobe Audition	2	
3.10	Створення відеопроєкту (вставка відео, аудіо, динамічних зображень, анімацій, та інших ефектів) за допомогою професійної програми для нелінійного відеомонтажу Adobe Premiere Pro	12	
3.11	Обробка і вставка динамічних зображень, анімації і створення різних ефектів за допомогою програмного забезпечення Adobe After Effects	6	
3.12	Запис аудіолекцій на електронний носій за допомогою багатофункціонального пакету комп'ютерних програм для запису і створення образів CD та DVD дисків Nero Burning ROM	2	
	Всього	34	10

Програмне забезпечення: текстовий редактор Microsoft Word, професійна програма для нелінійного відеомонтажу Adobe Premiere Pro, професійний аудіоредактор для обробки аудіо і відеопродукції Adobe Audition, програмне забезпечення для редагування відео і динамічних зображень, розробки композицій, анімації і створення різних ефектів Adobe After Effects, багатофункціональний пакет комп'ютерних програм для запису і створення образів CD та DVD дисків Nero Burning ROM.

Таблиця 1.6

Скрайбінг – новітня техніка презентації

№ з/п	Найменування тем	Кількість годин	
		Практичні заняття	Самостійна робота
4.1	Вибір теми для презентації		2
4.2	Інсталяція на персональний комп'ютер програмного забезпечення	2	
4.3	Створення графічного ряду	12	
4.4	Аудіозапис текстової інформації до скрайбінг-презентації	2	
4.5	Накладка графічного ряду на аудіоряд	12	
	Усього	28	2

Програмне забезпечення: професійний аудіоредактор для обробки аудіо і відеопродукції Adobe Audition, програма для створення скрайб-презентацій VideoScribe.

Таблиця 1.7

Створення анімованих GIF зображень

№ з/п	Найменування тем	Кількість годин	
		Практичні заняття	Самостійна робота
5.1	Встановлення програмного забезпечення для створення анімацій	2	
5.2	Підбір і обробка відеоматеріалів, з яких будуть формуватися анімовані фрагменти	4	
5.3	«Нарізка» і збереження фрагментів у програмі Easy GIF Animator	6	
	Всього	12	

Програмне забезпечення: програма для створення анімованих GIF зображень Easy GIF Animator.

Сертифікати також можна отримати, пройшовши курси в лабораторії педагогічного досвіду за темою «Педагогічний досвід – джерело розвитку педагогічної науки».

Освіта нагромадила великий педагогічний досвід, постійне вивчення, осмислення і оновлення якого зумовлене змінами парадигм освіти, концепцій навчання й виховання, форм і методів практичної діяльності педагогів.

До функцій лабораторії інноваційних технологій відносяться забезпечення експертизи інноваційних проектів і програм; вивчення та поширення досягнень педагогічної науки; виявлення кращого педагогічного досвіду викладачів технікумів і коледжів, його підтримка й оцінювання; упровадження в освітній процес новітніх технологій навчання; створення банку даних викладачів-методистів, який нараховує більше за тисячу осіб, та творчих педагогів; організація і проведення заходів, спрямованих на розвиток педагогічної компетентності педагогічних працівників; організація конкурсів професійної майстерності. У кабінеті працює соціально-педагогічна майстерня, проблемний стіл; проводяться семінари-аукціони педагогічних ідей; працюють ініціативні творчі групи, проводять коучинги, тренінги. До організації та проведення заходів залучаються науковці, науково-педагогічні працівники, досвідчені викладачі, методисти.

Висновки. В Україні вперше в її історії розпочато підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Це вимагає всебічного вивчення теоретичних засад такої підготовки і організації та проведення навчального процесу. Важливим стає питання впровадження системи практик. Саме тому в статті вперше робиться спроба дати визначення поняття «система практик здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії», обґрунтувати її зміст, її принципи побудови; функції практики.